

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 486/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milošom Kaščákom, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Michalovce č. k. 19 C 158/2014-278 z 3. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu

Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 19 C 158/2014-278 z 3. mája 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ si ako žalobca v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 158/2014 uplatňoval nárok na náhradu škody proti žalovanej – Slovenskej republike, zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“). Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 19 C 158/2014-195 z 10. októbra 2016. Sťažovateľ, ako aj žalovaná sa proti rozsudku okresného súdu odvolali. Krajský súd v Košiciach potvrdil rozsudok okresného súdu svojím rozsudkom sp. zn. 5 Co 30/2017 z 28. novembra 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“). Žalovaná podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie 14. februára 2018 a sťažovateľ 26. februára 2018.

3. V sťažnosti sa uvádza: *«Následne bolo sťažovateľovi doručené uznesenie Okresného súdu Michalovce sp. zn. 19C/158/2014-268 zo dňa 12.4.2018, ktorým súd rozhodol tak, že: „Dovolanie podané žalobcom na Okresnom súde Michalovce dňa 26.2.2018 zastavuje.“*

V odôvodnení uznesenia súd uvádza, že dôvodom zastavenia konania je nezaplatenie súdneho poplatku vo výške 40 Eur podľa výzvy, ktorá mala byť doručená právnomu zástupcovi sťažovateľa dňa 15.3.2018.

Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, nakoľko na zaplatenie súdneho poplatku nebol nikdy vyzvaný. Dňa 15.3.2018 právny zástupca sťažovateľa prevzal dovolanie žalovaného a výzvu súdu na vyjadrenie. Kópia tohto doručeného podania, ktoré je opatrené prezenčnou pečiatkou advokátskej kancelárie, je už obsahom spisu. Iné podanie v uvedený deň advokátovi doručené nebolo. V podanej sťažnosti právny zástupca sťažovateľa zároveň požiadal o doručenie výzvy na zaplatenie súdneho poplatku.

Okresný súd Michalovce uznesením zo dňa 3.5.2018, č. k. 19C/158/2014-278 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce sp. zn. 19C/158/2014- 268 z 12.4.2018.

Súd prvej inštancie týmto svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočňoval patriace mu procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces...

Zastavením konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za situácie, keď sťažovateľovi nebola doručená výzva na jeho úhradu, bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a preto podáva túto ústavnú sťažnosť. Iným spôsobom sa svojich práv dovolať nemôže...

V odôvodnení uznesenia súdu prvej inštancie, proti ktorému smeruje podaná ústavná sťažnosť sa uvádza, že v spise sa nenachádza ďalšia kópia výzvy na zaplatenie súdneho poplatku ani ďalšia kópia platobného predpisu, preto museli byť obsahom doručovanej zásielky.

Záver súdu je nesprávny. Právnemu zástupcovi sťažovateľa nikdy nebola doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku a platobný predpis. Ak sa v spise nenachádzajú ich kópie, nikdy neboli vyhotovené.

Dňa 15.3.2018 právny zástupca prevzal dovolanie žalovaného a výzvu súdu na vyjadrenie (to môže byť skratka V - výzva). Podania boli opatrené prezenčnou pečiatkou advokátskej kancelárie. Iné podania v uvedený deň advokátovi doručené neboli.

Ak by výzva na zaplatenie súdneho poplatku i platobný predpis boli vyhotovené, v spise by sa musela nachádzať ich kópia s označením čísla listu na ktorom sú zažurnalizované. Iný postup by bol v rozpore so zákonom...

... sťažovateľ podaním zo dňa 14.5.2018 opätovne požiadal súd o riadne doručenie výzvy na zaplatenie súdneho poplatku a platobného predpisu. Do dnešného dňa súd prvej inštancie na tieto opakované žiadosti nereagoval a výzvu na zaplatenie súdneho poplatku sťažovateľovi nedoručil...

Z obsahu spisu ako aj odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že súd postupoval v rozpore s vyhláškou č. 543/2005 Z.z., keď na doručenke, ktorou má byť preukázané, že sťažovateľovi bola doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku, nie je táto výzva označená v súlade so spravovacím poriadkom a nie je uvedené ani číslo listu, na ktorom sa má táto výzva nachádzať.

Doručenka z 15.3.2018, ktorá je obsahom spisu nepreukazuje zákonným spôsobom, že sťažovateľovi bola doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku...

Skratky V+PP+prípis+dovolanie, ktorý súd podľa svojho tvrdenia používa vzhľadom na rozsah doručovaných písomností nemajú oporu v právnom poriadku...

Doručenie výzvy na zaplatenie súdneho poplatku nie je možné sťažovateľovi relevantne preukázať, nakoľko obsahom spisu nie je doručenka, ktorá by zodpovedala normatívnym požiadavkám podľa ust. § 144 a ust. § 181 vyhlášky č. 543/2005 Z. z.»

4. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o sťažnosti nálezhom v znení:

„Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Michalovce zo dňa 3.5.2018, č.k. 19C/158/2014-278 porušené boli.

Uznesenie Okresného súdu Michalovce zo dňa 3.5.2018, č.k. 19C/158/2014-278 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Okresný súd Michalovce je povinný zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadostučenie v sume 5.000,- Eur do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Michalovce je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza: *«Z predmetného spisu bolo zistené, že dňa 26.2.2018 podal žalobca osobne na Okresnom súde Michalovce dovolanie. Dňa 8.3.2018 referoval vyšší súdny úradník kancelárii, aby vyzvala žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie a aby zaslala dovolanie žalovaného z čl. 255-258 na vyjadrenie právneho zástupcovi žalobcu. V ten istý deň súdna tajomníčka vyhotovila výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov v sume 40,00 Eur vrátane platobného predpisu. Podľa vnútorných postupov súdu sa výzva na zaplatenie súdneho poplatku ako aj platobný predpis vyhotovujú 2-krát, jedno vyhotovenie oboch dokladov zostáva v spise a druhé sa doručuje strane sporu. Kancelária 8.3.2018 podľa referátu vyššie súdneho úradníka vyexpedovala zásielku, ktorej obsahom podľa údajov na doručení boli V+PP+prípis+ dovolanie. Ide o skratky, ktoré súd používa*

vzhľadom na rozsah doručovaných písomností. „V“ znamená výzva na zaplatenie súdneho poplatku, „PP“ je platobný predpis, prípis bola výzva na vyjadrenie a dovolanie bolo dovolanie podané žalovaným, ktoré sa na vyjadrenie posielalo žalobcovi. Zásielka bola právnenému zástupcovi žalobcu doručená 15.3.2018. V spise sa nenachádza ďalšia kópia výzvy na zaplatenie súdneho poplatku ani ďalšia kópia platobného predpisu, preto museli byť obsahom doručovanej zásielky.

... Súd poukazuje aj na vznik poplatkovej povinnosti podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona o súdnych poplatkoch, kde je uvedené že poplatková povinnosť vzniká podaním dovolania. Výzvou tunajšieho súdu bola žalobcovi iba poskytnutá dodatočná lehota 10 dní od doručenia výzvy na zaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 1 zák. o súdnych poplatkoch.

... Tvrdenie právneho zástupcu žalobcu, že v doručovanej zásielke nebola výzva na zaplatenie súdneho poplatku neobstojí, pretože zo spisu je preukázané, že takáto výzva + platobný predpis boli súčasťou doručovanej zásielky, ktorú prevzal jeho splnomocnenec 15.3.2018.»

6. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 8. augusta 2018 k ústavnej sťažnosti sťažovateľa uviedol: „Dňa 8.3.2018 vyrubil súdny tajomník žalobcovi súdny poplatok za podané dovolanie. Žalobca súdny poplatok nezaplatil v súdom určenej lehote, preto bolo dovolacie konanie žalobcu uznesením zo dňa 12.4.2018 zastavené.

Proti uzneseniu podal žalobca sťažnosť s tvrdením, že mu nebola doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku a zásielka obsahovala iba výzvu na vyjadrenie k dovolaniu žalovaného a dovolanie. Uznesením zo dňa 3.5.2018 bola sťažnosť zamietnutá, pretože podľa obsahu spisu a obsahu doručenky bola žalobcovi doručená aj výzva na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie.“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

14. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

15. Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku a platobný predpis mu neboli doručené, čo bolo dôvodom nezaplatenia súdneho poplatku za sťažovateľom podané dovolanie a následného zastavenia jeho dovolania okresným súdom. Sťažovateľ svoje námietky zhrnul v sťažnosti adresovanej okresnému súdu, ktorá bola okresným súdom zamietnutá napadnutým uznesením.

16. Sťažovateľ v sťažnosti tvrdil, že ak by výzva na zaplatenie súdneho poplatku a platobný predpis boli vyhotovené, musela by sa v spise nachádzať ich kópia s označením čísla listu, na ktorom sú zažurnalizované. Ústavný súd z nahliadnutia do spisového materiálu okresného súdu v danej veci zistil, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku a platobný predpis boli vyhotovené 8. marca 2018, sú v spise založené a zažurnalizované na stranách 266 a 267. K nim je pripojená doručka o prevzatí zásielky splnomocnencom právneho zástupcu sťažovateľa z 15. marca 2018, kde je ako predmet zásielky uvedené „19C/158/2014-265-V+PP“, pričom tento údaj je vytlačený na mieste určenom na označenie predmetu zásielky a pod ním v priestore pre uvedenie adresáta je rukou dopísané „údaj+prípís+dovol.“. Vytlačené označenie v predmete zásielky odkazuje na pokyn vyššieho súdneho úradníka kancelárii z 8. marca 2018, ktorý je v spise zažurnalizovaný na s. 265 a jeho podstatný obsah znie „Vyzvi žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie . + zašli dovolanie žalovaného č.l. 255—258 na vyjadrenie práv. zást. žalobcu...“, čiže predmet zásielky označený na doručke je preskúmateľný

a určitý. Z uvedeného je zrejmé, že „hlavným“ obsahom zásielky určenej na doručenie právnenému zástupcovi sťažovateľa bola výzva na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj platobný predpis a popri týchto písomnostiach bolo určené na doručenie aj dovolanie žalovanej a výzva na vyjadrenie.

Ak bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené v zásielke, ktorú prevzal 15. marca 2018, dovolanie žalovanej a výzva na vyjadrenie (ktoré boli ako obsah zásielky napísané na doručenke rukou), pričom boli určené na doručenie popri jej „hlavnom“ obsahu, ktorým bola výzva na zaplatenie súdneho poplatku a platobný predpis (ktoré boli ako obsah zásielky na doručenke na mieste na to určenom vytlačené), o čo viac je pravdepodobné, že bol v zásielke doručený aj jej „hlavný“ obsah.

Opomenutie zaslania tohto údajne absentujúceho obsahu zásielky je veľmi nepravdepodobné, nič mu nenasvedčuje a ako uviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd, výzva na zaplatenie súdneho poplatku a platobný predpis sa vyhotovujú dvojmo (jedno vyhotovenie ostáva v spise a jedno sa zasiela adresátovi), takže ak je v spisovom materiáli len jedno vyhotovenie, slúži táto skutočnosť okresnému súdu ako „skúška správnosti“, že daný dokument bol adresátovi odoslaný. Ako okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, výzva na zaplatenie súdneho poplatku a platobný predpis sa „vyhotovujú“ dvojmo, čiže nejde o vyhotovenie jedného dokumentu a následné kopírovanie, ktoré sa mohlo opomenúť, ako sa domnieva sťažovateľ.

17. Ústavný súd konštatuje, že tvrdenie sťažovateľa nie je ničím podložené a plne sa stotožňuje so závermi okresného súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia.

18. Podľa ústavného súdu má nepredloženie dôkazov o tom, že k zásahu do práv sťažovateľa došlo, významné procesné dôsledky, keďže sťažnosť tak vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

19. Ústavný súd za takejto dôkaznej situácie nemá dôvod spochybňovať dostatočne určitý a jednoznačný záver okresného súdu o tom, že výhrady sťažovateľa týkajúce sa porušenia v sťažnosti označených práv sú neopodstatnené.

20. Ústavný súd konštatuje, že v odôvodnení napadnutého uznesenia sa okresný súd ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými relevantnými tvrdeniami a námietkami sťažovateľa. Napadnuté uznesenie považuje ústavný súd za ústavne udržateľné a konštatuje, že mu nemožno vyčítať svojvoľnosť či neodôvodnenosť, ktorá by mala za následok jeho arbitrárnosť.

21. Ústavný súd, prihliadajúc na obsah sťažnosti, na obsah napadnutého uznesenia, ako aj na obsah príloh k sťažnosti týkajúcich sa predmetnej veci, pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti (zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie, priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2018